

prostředek. Zásada, že lze navrhnouti exekuci i před pravoplatností nějakého rozhodnutí, nebyla vyslovena teprve v zákoně o sociálním pojištění, nýbrž byla uplatněna již v exekučním řádě, který, uváděje v § 1 č. 1 usnesení civilních soudů jako exekuční tituly, výslovně uvádí nejen usnesení, proti kterým není již dalšího opravného prostředku, tudíž usnesení pravoplatná, ale i usnesení, proti kterým není alespoň propůjčen opravný prostředek, jenž by zastavoval exekuci, což jsou usnesení pouze vykonatelná. Že žalovaná okresní nemocenská pojišťovna navrhla proti žalobci exekuce zbytečně a ve větší míře, než toho bylo třeba k úhradě jejích pohledávek, jest vyvráceno zjištěním, že po provedení exekucí nebyly náhradní útraty žalobcem plně zaplacený. Žalobce sice uplatnil, že postoupil žalované okresní nemocenské pojišťovně pohledávku za Janem V., avšak z tohoto postupu nemohly býti náhradní útraty žalobci předepsané uhrazeny, poněvadž žalobce byl s Janem V. vyrovnán. Pro důvodnost žalobního nároku neplyne nic ani z rozhodnutí nejvyššího soudu č. 6672, 7842 a 9484 Sb. n. s., k nimž odkazuje žalobce v dovolání, ježto nejednají o nárocích na náhradu škody podle § 1295, odst. 2, obč. zák. O tom, zda byl žalobce oprávněn žádati za odklad exekucí proti němu povolených, když podal stížnosti proti platebním výměřům o náhradních útratách, netřeba se zmiňovati, ježto v souzeném sporu není rozhodující, zda žalobce užil či neužil svého práva navrhnouti odklad exekucí proti němu povolených podle § 42 č. 5 ex. ř. Nepodařilo-li se žalobci prokázati, že u žalované pojišťovny jde o šikánu při vymáhání náhradních útrat podle § 20 zákona č. 221/1924 v doslovu zákona č. 184/1928 Sb. z. a n., nebylo příčiny k změně napačeného rozsudku v této části.

Čís. 16125.

Pohledávka ze zápůjčky poskytnuté při provozování bankéřské činnosti podle čl. 272 č. 2 obch. zák. se promlčuje v obecné lhůtě promlčecí (třicetileté).

Byla-li zástava (cenný papír), daná k zajištění zápůjčky, prodána správcem konkursní podstaty v konkursu prohlášeném na jmění věřitelovo, nezproštuje to zapůjčitele požadujícího zaplacení zapůjčených peněz povinnosti vrátiti zástavu vypůjčitelu, zavinil-li sám, že nelze zástavu vrátiti, neupozorniv včas správce konk. podstaty, že jde o zástavu.

(Rozh. ze dne 21. května 1937, Rv I 1040/35.)

Žalobce, bývalý majitel bankovního závodu, zapůjčil žalovaným, bývalým majitelům továrny na obuv, podle úmluvy o eskomptu směnek kromě jiných částek též 900 K, za něž dali žalovaní žalobci do zástavy cenný papír, a to 4% rakouskou korunovou rentu 2.000 K nom. Částka 900 K byla splatná již 31. července 1914, avšak pro válečné moratorium mohl žalobce vymoci na žalovaných jen čtvrtinu své pohledávky. Ježto žalovaní zůstali dlužní nedoplatek 675 K, domáhá se na nich ža-

lobce zaplacení nedoplatku 675 Kč žalobou. Proti podané žalobě žalovaní namítli jednak promlčení, jednak že žalobce jim řečený cenný papír nevrátil, nýbrž prodal a nevyúčtoval, a že jsou povinni platiti jen tehda, vrátí-li jim žalobce uvedenou rentu. Soud první stolice uznal podle žaloby. D ů v o d y: Jest zjištěno, že žalobce zapůjčil žalovaným podle úmluvy o eskomptu směnek kromě jiných částek také 900 K, že podle úmluvy sporných stran o poskytování úvěru na eskomptované směnky dali žalovaní žalobci do zástavy cenný papír, a to rakouskou korunovou 4% rentu 2.000 K nominale, že valutu směnky ze dne 31. května 1914 žalovaní obdrželi a že se zřením na válečné příročí dobyl žalobce na žalovaných jen čtvrtinu své pohledávky. Dále jest zjištěno, že roku 1915 byl na žalobcovo jmění prohlášen konkurs, že zažalovaná pohledávka byla podle návrhu správce konkursní podstaty žalobci vydána ještě za konkursního řízení, že cenný papír rakouská korunová renta 2.000 K nom. s kupony k 1. září 1916, náležící Františku P. (žalovanému) a ručící za jeho směnečný dluh s přísl., byl uveden v inventáři pod pol. 7 a) a že papír ten byl v konkursním řízení proti žalobcově vůli prodán a výtěžek v konkursním řízení zužit. Ze všech uvedených skutečností nabyt soud přesvědčení, že mezi smluvci došlo k uzavření zápůjčky v částce 900 K, že z ní žalobce vysoudil za války pouze jednu čtvrtinu 225 K, že zbývající částku 675 K žalovaní žalobci nezaplatili, že zástavní právo na cenném papíru žalobci zřízené sice zajišťovalo také zažalovanou pohledávku, avšak zaniklo tím, že se cenný papír ztratil bez viny žalobcovy, takže pohledávka přesto trvá dále podle § 459 obč. zák., a žalovaní neprávem namítají podle §§ 469 a 1369 obč. zák. vrácení zastaveného předmětu z ruky do ruky. Ani námítka promlčení neobstojí, neboť v souzeném sporu nejde o jinaké plnění v živnostenském, kupeckém nebo obchodním provozování ve smyslu § 1486 č. 1 obč. zák. Bylo proto žalobní žádosti co do částky 675 Kč s 5% úroky nikoli staršími tří let před podáním žaloby vyhověti, kdežto žádost za vyšší, 7% úroky, ničím neodůvodněné, bylo zamítnouti. O d v o l a c í s o u d zamítl zcela žalobu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Není správný názor odvolacího soudu, že zažalovaná pohledávka je promlčena, poněvadž prý podléhá tříleté promlčecí lhůtě podle § 1486 č. 1 obč. zák., neboť jde o zápůjčku, jež byla poskytnuta při provozování bankéřského obchodu (čl. 272 č. 2 obch. zák.). Zapůjčené peníze musí vypůjčitel považovati hospodářsky stále za cizí majetek, jehož celou hodnotu musí svého času vrátiti. Poskytnutí zápůjčky nelze nikdy považovati za takové jednání denního styku, pro které zavedl § 1486 obč. zák. z důvodů účelnosti kratší promlčecí lhůtu. Pro zápůjčky platí obecná promlčecí lhůta § 1478 obč. zák., a to i tehda, byla-li zápůjčka poskytnuta při výkonu bankéřské činnosti podle čl. 272 č. 2 obch. zák. Poskytnutí zápůjčky nelze se zřením na její právní povahu podřaditi

pod pojem »jinaké plnění v obchodním provozování«, jaké má na mysli § 1486 č. 1 obč. zák.

Zažalovaná pohledávka není tedy promlčena. Přes to dovolání nemohlo míti úspěch, neboť jde o zápůjčku, k jejímuž zajištění byla dána zástava, kterou žalobce nechce vrátiti. Námitka žalovaného, že zástavu — rakouskou korunovou rentu 2.000 K nom. — nemůže vrátiti bez své viny, poněvadž upadl r. 1915 do konkursu a správce konkursní podstaty že ji bez jeho vědomí a proti jeho vůli prodal, nebyla uznána odvolacím soudem za oprávněnou. Odvolací soud neschválil totiž názor prvního soudu, že žalobce nemá vinu na ztrátě cenného papíru, nýbrž — opřev se zřejmě o tu ze spisů S I 9/15 plynoucí a nepopřenu skutečnost, že cenný papír byl prodán dříve, než správci konkursní podstaty bylo známo, že korunová renta 2.000 K nom. náleží Františku P. a že ručí za jeho směnečný dluh, — vyslovil, že bylo žalobcovou povinností, aby správci konkursní podstaty včas oznámil tyto skutečnosti. Názor odvolacího soudu je správný. Žalobce tedy zavinil sám prodej zastaveného cenného papíru — jehož výtěžek se dostal do jeho konkursní podstaty —, a proto nemá tu význam § 459 obč. zák., nýbrž předpisy §§ 469 a 1369 obč. zák., podle nichž je zástavce povinen zapraviti dluh jen tehda, když mu bude zároveň vrácena zástava.

Čís. 16126.

Práva závislého na výmince lze nabyti jen přesným jejím splněním. Občanský zákon nezná náhražky splnění výminky. Ustanovení § 710 obč. zák. lze užiti toliko ve sporu, v němž jde o otázku, zda testamentární dědic pozbyl dědického práva se zřetelem na způsob, jak splnil příkaz zůstavitele, nikoli ve sporu, v němž jde o to, zda byla splněna výminka, pod kterou se zůstavitelův věřitel vzdal své pohledávky.

Pokud smírem sjednaným mezi universálním testamentárním dědicem a zákonnými dědici nepřestal býti testamentární dědic universálním nástupcem.

(Rozh. ze dne 21. května 1937, Rv I 2045/35.)

Žalobce se na žalované obci domáhá zaplacení 5.000 Kč, tvrdě, že uvedenou částku zapůjčil dne 2. listopadu 1927 Františce H., která zápůjčku tu dosud nevrátila. Františka H. zemřela dne 29. května 1929 a podle posledního ústního pořízení ustanovila dědičkou veškerého svého jmění žalovanou obec Č. T. s příkazem, aby žalovaná zřídila v zůstavitelčině domě čp. 85 v Č. T. tak zvané jesle k opatrování batolátek, a to do dvou let od úmrtí, pokud by tomu nebránily smlouvy nájemní, dále aby poskytla Josefě S. chudinské zaopatření a zaplatila zůstavitelčiny dluhy a pohřební výlohy. Žalovaná obec se k pozůstalosti přihlásila výmínečně. Pozůstalost po Františce H. jí byla vydána odevzdací listinou ze dne 1. října 1930 podle shora uvedených podmínek a usnesením ze dne 2. dubna 1931 bylo pro žalovanou obec vlo-